

SOJAS audzēšana Latvijā. Pirmā gada pieredze

Pirmajā martā Ozolniekos LLKC notika pirmais seminārs SOJAS projekta jeb "Jaunas tehnoloģijas un ekonomiski pamatoti risinājumi vietējās lopbarības ražošanai cūkkopībā: ģenētiski nemodificētas sojas un jaunu vietējo lopbarības miežu šķirņu audzēšana Latvijā" ietvaros. Projekta EIP grupa ir gandarīta par semināra dalībnieku lielo atsaucību. Tas nozīmē, ka zemniekus interesē jaunu kultūru audzēšanas iespējas, taču liela uzmanība tiek pievērsta arī prognozējamiem riskiem.

Seminārā par sojas audzēšanas plusiem un mīnusiem savā pieredzē dalījās EIP grupas zemnieki no "Rubuļiem" un "Jaunkalējiņiem", savukārt agronoms – konsultants Aigars Šutka norādīja uz sojas audzēšanas pagaidām vājo pusi – nezāļu ierobežošanu. Šobrīd pieejamo herbicīdu klāsts ir nepietiekams, tāpēc tiek testēti citās valstīs reģistrēti herbicīdi (protams, ar attiecīgām atļaujām, ko var saņemt zinātniskās institūcijas), lai atrastu optimālo risinājumu. Šogad gan saimniecībās, gan arī izmēģinājumu laukos vēl lielāka uzmanība tiks pievērsta mehāniskai nezāļu ierobežošanai. Lai arī pirmā gada rezultāti ir ļoti atšķirīgi pa reģioniem un, iegūto ražu līmenis ir ļoti atšķirīgs – no 1 līdz 3,5 tonnām no hektāra, skaidrs, ka nezāles var būtiski ietekmēt ražu līmeni. Pagaidām nav skaidru priekšstatu par sojas mēslošanas ipatnībām un to, vai jāparedz neliels slāpekļa minerālmēsļu fons sojas agrināšanās stadijās, kad gumiņbaktērijas vēl tikai veidojas. Gumiņbaktērijām ir izšķiroša nozīme – tām jābūt kvalitatīvām! Tā kā Latvijas augsnēs to nav – sojas pupiņas pirms

izsējas ar tām jāapstrādā. Arī sojas novākšana var būt sarežģīta – kuļot rodas zudumi, jo neizdodas pacelt apakšējās pākstis, kas ir gandrīz pie zemes. Taču "Rubuļos" tam jau rasts optimāls risinājums – inovatīvs hederis.

Tikmēr EIP grupas ekonomisti veikuši pirmos aprēķinus, lai vērtētu, vai pagājušā gadā izaudzētā soja kvalitātes ziņā var konkurēt ar ievestajiem sojas miltiem. Lai šos datus varētu vērtēt, tika veiktas dažādas sojas pupiņu kvalitatīvās analīzes, tostarp aminoskābju daudzums un to kompozīcija. Vērtēta gan tikai sojas kā cūku barības līdzeklis, ne kā cilvēku barības līdzeklis un arī ne kā tirgojama sojas pupiņas. **Latvijā audzētā soja pat pie salīdzinoši nelabvēlīgiem audzēšanas apstākļiem un visai zemās ražības ir konkurētspējīga lopbarības izejviela. Tomēr šī konkurētspēja ir pietiekama tikai tad, ja salīdzina ar ĢMO brīvo sojas produktu un tikai lokālai izmantošanai.** Pagaidām netiek vērtēta sojas kā tauriņzieža ietekme uz pēcaugu.

SOJAS projekta nākamā tikšanās ar interesentiem Lauku dienās z/s "Rubuļi" Saldus novadā un z/s "Jaunkalējiņi" Smiltenes novadā. Lauku dienās būs iespēja redzēt gan sojas demonstrējumu laukus, gan vasaras miežu šķirnes. Katrā saimniecībā plānots pārrunāt arī situāciju cūkkopībā un rezultātus, kādi iegūti nobarojot cūkas ar Latvijā iegūto un pārstrādāto soju. Sekojiet līdz ziņotājiem par Lauku dienu norises datumiem!

2018. gada galvenās atziņas, ko puda AREI pētnieki: Latvija var izaudzēt kvalitatīvu soju un iegūtās ražības līmenis atbilst Eiropas vidējām sojas ražām! 2018. gada meteo apstākļi bija labvēlīgi sojai, jo siltuma pietika, bet mitruma trūkums bija izšķirošs faktors, kas neļāva gūt pārliecinošus rezultātus iepļānotajos tehnoloģiju pētījumos. Klimatiskie apstākļi 2018. gadā un vietas izvēle būtiski ietekmēja sojas ražu un ražu veidojošos elementus. Mitruma deficīts traucēja mēslojuma uzņemšanu augiem un herbicīdu iedarbību. Starp dažādām šķirnēm ir būtiskas atšķirības gan attiecībā uz ražu un struktūrelementiem. Pētījumi jāturpina!

NACIONĀLĀS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
EIROPA INVESTĒ LAUKU AVIDOS
Eiropas Lauksaimniecības fonds
lauku attīstībai

Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests

PASARGĀ SAVU LAUKSAIMNIECĪBAS TEHNIKU!

Uzstādi papildus GPS ierīces vai radio signālu slēptā vietā un imobilizāciju

Neatstāj lauksaimniecības tehnikā vērtīgas mantas

Ja iespējams, vienmēr aizslēdz durvis un aizver logus

Mazāku palīgtehniku – sējmašīnas, arklus pret zādzībām var aizsargāt, uzstādot GPS trackeri

Ja lauksaimniecības tehnika netiek lietota, novietoto drošā novietnē. Pārliecinies, ka palīgtelpas, kurās ir novietota lauksaimniecības tehnika, ir pietiekami drošas:

- vienmēr aizslēgtas un aprīkotas ar labu slēdzeni;
- ap palīgtelpām izvietoti gaismas sensori.

Ja nepieciešams atstāt traktortehniku ārā, novieto to tā, lai tā nebūtu redzama no ceļa, piemēram, aiz koka vai kalna. Bet tajā pašā laikā tai būtu jābūt redzamai no mājām (tavā redzeslokā).

Lauksaimniecības tehniku var novietot tuvu vienu otrai, lai to būtu grūtāk nozagt. Bloķē mazo tehniku ar lielo – tas apgrūpina tās pārvietošanu.

